

Po instalacyjna obsługa systemu Drupal 7

Instalacja Drupala opisana w kursie „Fabryka stron www” w oparciu o system Quickstart (Virtualbox + Ubuntu Linux + Apache2 + PHP5 + MySQL5). W kursie tym znajdziesz przepis jak na swoim komputerze (lokalnie) przygotować środowisko do błyskawicznego stawiania stron na Drupalu.

Generalnie potrzebujesz serwer, u siebie na kompie lub komercyjny.

Komercyjne, na których łatwo instalować Drupala to - home.pl, linuxpl.com, nazwa.pl na innych nie testowałem ale jak masz dostęp do:

- php w wersji minimum 5
- możliwość założenia bazy danych (MySQL, PostgreSQL, ...)

Nie powinieneś mieć problemów z instalacją.

Szczegółowy opis wymagań dla Drupala - <http://drupal.org/requirements>

Tu masz typowe problemy związane z hostingiem - <http://drupal.org/node/34022> PO ANGIELSKU

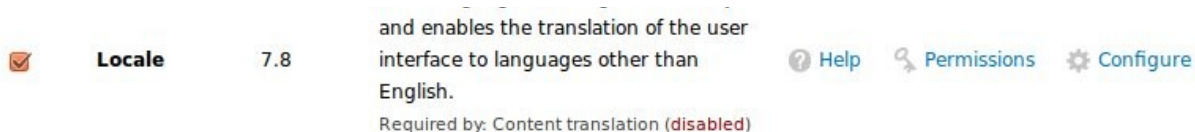
Jak masz jakiś kłopot z instalacją napisz – filipiuk.bartek@gmail.com

Adnotacja: Jeżeli w poradniku zobaczysz odniesienie do podstrony w stylu „*admin/modules*” znaczy to żebyś wszedł na podstronę <http://twojastrona.com/admin/modules> (tam gdzie zainstalowany Drupal) Jeżeli strona nie działa spróbuj <http://twojastrona.com/?q=admin/modules> – jeżeli tylko taka forma działa nie masz włączonych „Przyjaznych adresów” Jak je włączyć dowiesz się później.

Drupal po polsku

Pokażę Ci jak wygląda instalacja spolszczenia w Drupalu 7, krok po kroku.

1. Włącz moduł (dodatek) „locale”
Przejdź do strony z modułami - „*admin/modules*”
2. Znajdź dodatek o nazwie Locale i zaznacz przy nim ptaszkiem

The screenshot shows the 'Locale' module in the Drupal 7 administration interface. The 'Locale' module is checked with a red square icon. The description reads: 'and enables the translation of the user interface to languages other than English.' There are links for 'Help', 'Permissions', and 'Configure'. Below the description, it says 'Required by: Content translation (disabled)'.

3. Aktywuj moduł zapisując zmiany (przycisk na dole) – klik w Save Configuration
4. Przejdź do podstrony - „*admin/config/regional/language*”
Tam możesz dodać język polski – zrób to.
Klik w link „Add language” lub podstrona „*admin/config/regional/language/add*”
Z listy wybierz język polski i kliknij w przycisk Add language
5. Automatycznie przejdziesz do podstrony i tam zaznacz polski jako język domyślny.

IMPORT TRANSLATION

Language file

/home/vince/Pobrane/drupal-7.8.pl.po

Browse...

A Gettext Portable Object (.po) file.

Import into

Polish

Choose the language you want to add strings into. If you choose a language which is not yet set up, it will be added.

6. Ściągnij i wgraj tłumaczenie.

Tłumaczenie Drupala znajdziesz na stronie <http://localize.drupal.org/translate/languages/pl>
Masz tam dostępne tłumaczenia rdzenia Drupala (wersje 5,6,7) oraz dodatków.
Ściągnij tłumaczenie dla wersji Drupala 7. Rozpakuj je u siebie na dysku.

Wgrywanie tłumaczenia – podstrona „*admin/config/regional/translate/import*”

Wybierz plik z tłumaczeniem, zaznacz język polski i bez innych zmian kliknij w IMPORT

Drupal jest teraz po polsku :)

Uprawnienia, użytkownicy i ich rangi.

Przy instalacji Drupala 7 utworzony został pierwszy użytkownik – administrator strony.

Lista użytkowników znajduje się na podstronie „*admin/people*”

☐	NAZWA UŻYTKOWNIKA	STATUS	RANGI	POSIADA KONTO PRZEZ	OSTATNIO	CZYNNOŚCI
☐	vince	aktywny	• administrator	21 godzin 20 min.	3 min. 27 sekund temu	edytuj

Jak możesz zauważyć Twoje konto ma przypisaną rangę ADMINISTRATOR.

W skrócie – możesz wszystko na stronie :)

Rangi określają prawa – co dany użytkownik może a czego nie.

Lista rang znajduje się na podstronie „*admin/people/permissions/roles*”. Jak widzisz na razie masz ich trzy.

ADMINISTRATOR – wszystkomogący

Użytkownik uwierzytelniony – to standardowa ranga osoby, która zakłada konto na naszej stronie.

Użytkownik anonimowy – to ranga każdego gościa na naszej stronie.

Możesz tworzyć własne rangi i określać ich prawa.

[Show row weights](#)

NAZWA	CZYNNOŚCI
+ użytkownik anonimowy (zablokowano)	edytuj uprawnienia
+ użytkownik uwierzytelniony (zablokowano)	edytuj uprawnienia
+ administrator	edytuj rangę edytuj uprawnienia
<input type="text"/>	<input type="button" value="Dodaj rangę"/>

Uprawnienia poszczególnych rang - „*admin/people/permissions*”

Znajdziesz tam odniesienia do modułów z możliwością określenia czy dana ranga ma prawo korzystać z pewnych funkcjonalności.

Przykładowo: system komentarzy w Drupalu to standard. Przy pomocy uprawnień możesz określić aby użytkownik uwierzytelniony (ranga) mógł dodawać komentarze bez zgody admina ale gość już

musi czekać aż admin strony (lub ktoś inny, kto ma prawa admina) zatwierdzi komentarz.

Nowi użytkownicy i zasady tworzenia nowych kont na stronie.

System tworzenia nowych użytkowników, system logowania to standard w Drupalu.

Na podstronie „*admin/config/people/accounts*” masz, między innymi, ustawienia dotyczące nowych kont na stronie – kto i na jakich zasadach może je tworzyć.

Przykładowo prowadzisz bloga, nie potrzebujesz nowych użytkowników więc ustawiasz, że konta może tworzyć jedynie admin. Co to za blog bez aktywności innych? W uprawnieniach dla rangi Użytkownik anonimowy zaznaczasz, że mają oni prawo komentować wpisy.

Jeżeli dajesz możliwość zakładania kont wszystkim, możesz włączyć obsługę portretów (avatar) oraz podpisów. Użytkownik samodzielnie na swoim profilu ustawia te dane (podpis i avatar)

Moduły – co to jest, gdzie szukać, jak włączać i obsługiwać.

Moduł w Drupalu to skrypt php, który rozszerza funkcjonalność naszej strony.

Podstawowa instalacja ma w sobie wiele modułów np. proste formularze kontaktowe lub ten, który włączyłeś aby zrobić Drupala po polsku (locale)

Wszystkie rdzenne moduły znajdują się w katalogu „modules”

W dalszej części pokażę Ci kilka ciekawych modułów, które warto włączyć.

Skąd je brać?

Oficjalna strona - <http://drupal.org/project/modules>

Możesz tam użyć filtra, żeby pokazane były tylko te kompatybilne z Twoją wersją zainstalowanego Drupalu. Np. dla Drupalu 7 moduły będą oznaczone jako nazwamoda-7.x itp.

Przyjemna wyszukiwarka modułów znajduje się na stronie <http://drupalmodules.com>

Co to za kolory? Który moduł ściągnąć?

Niezależnie do wersji Drupalu, rozróżnia się 5 wersji modułów: alpha, beta, release candidate (rc), stable (nie oznaczona w ogóle), dev.

Zaleca się ściągnięcie wersji najbardziej stabilnej – oznaczonej kolorem zielonym – może to być beta, alpha, rc lub stable.

Recommended releases

Version	Downloads	Date	Links
7.x-3.0-rc1	tar.gz (1.41 MB) zip (1.6 MB)	2011-Jun-17	Notes
6.x-2.12	tar.gz (1.59 MB) zip (1.75 MB)	2010-Dec-15	Notes

Other releases

Version	Downloads	Date	Links
6.x-3.0-alpha4	tar.gz (1.12 MB) zip (1.3 MB)	2011-Oct-07	Notes

Development releases

Version	Downloads	Date	Links
7.x-3.x-dev	tar.gz (1.38 MB) zip (1.58 MB)	2011-Oct-19	Notes
6.x-3.x-dev	tar.gz (1.12 MB) zip (1.31 MB)	2011-Oct-19	Notes

Na obrazie powyżej możesz zauważyć, że dla Drupala 6 zalecaną stabilną wersją modułu do ściągnięcia jest wersja 6.x-2.12 (stable) a dla Drupala 7 wersja 7.x-3.0-rc1 (rc, release candidate)

Wersje dev – te moduły są najaktualniejsze ale nie koniecznie stabilne, nie zaleca się używania ich na stronach produkcyjnych, chyba że nie ma innej wersji a wersja dev działa tak jak należy. Czasami zdarza się tak, że wersja zalecana – stabilna posiada błędy, które wyeliminowane są w wersji dev.

Instalacja.

Dobłą praktyką jest wrzucanie (ściągnięcie i rozpakowanie) nowych modułów do katalogu sites/all/modules (znajdziesz w katalogu głównym strony). Prawdopodobnie w sites/all nie będzie katalogu modules, po prostu utwórz go.

Włączanie/wyłączanie

Przejdź do strony z modułami - „*admin/modules*” na liście znajdź moduł, który umieściłeś na serwerze, zaznacz przy nim ptaszkiem i zachowaj zmiany.

Niektóre moduły wymagają innych modułów do pracy. Jeżeli masz je na serwerze, Drupal sam podpowie, że trzeba je włączyć, jeżeli ich nie masz – ściągnij i włącz.

Konfiguracja i uprawnienia do modułu.

Na stronie z modułami - „*admin/modules*” przy nowych modułach masz odnośniki do ich konfiguracji i uprawnień.

☒	Search	7.8	Umożliwia przeszukiwanie zawartości witryny.	Pomoc	Uprawnienia	Konfiguruj
-------------------------------------	---------------	-----	--	-----------------------	-----------------------------	----------------------------

O uprawnieniach już było wcześniej, więc nie powinieneś mieć problemów.

Konfiguracja modułu to długa bajka :) Niektórych w ogóle nie trzeba konfigurować.

Istnieją złożone moduły (og, rules i inne), których konfiguracja może wydać się na początku

złożona ale z czasem nabierze się wprawy. Pisząc o konfiguracji mam na myśli to, żeby moduł wykonywał to co my chcemy.

Skórki – zmiana wyglądu i układu strony.

Drupal w standardzie oferuje kilka skórek, możesz je podejrzeć na podstronie „*admin/appearance*”
Jeżeli chcesz zmienić skórke i włączyć ją na swojej stronie wystarczy kliknąć w „*Włącz i ustaw jako domyślne*” przy wybranej skórcie.

Standardowe skórki znajdują się w katalogu „*themes*”

Instalowanie nowej skórki.

Podstawowa strona ze skórkami - <http://drupal.org/project/Themes>

Masz tam dostępne skórki podzielone na wersje Drupala pod którymi działają.

Dla Drupala 7 wybierasz skórki oznaczone nazwaskorki-7.x.

Nowe skórki instalujesz podobnie jak moduły tylko w innym katalogu.

Ściągasz i rozpakowujesz w katalogu „*sites/all/themes*”. Jeżeli nie masz katalogu *themes*, utwórz go

Każda skórka oprócz indywidualnej grafiki ma także różny rozkład **regionów**.

Regiony to obszary na stronie np. lewy pasek boczny, prawy pasek, nagłówek, stopka itp.

W regiony możesz umieszczać różne elementy (tekst, zdjęcia, kod ...) przy pomocy **bloków**.

Bloki – ustawianie, tworzenie, konfiguracja

Blokami zarządzasz na podstronie „*admin/structure/block*”

Masz tam podział skórki na poszczególne regiony, listę dostępnych modułów.

Klikając w „Zademonstruj obszary, w jakich można umieszczać bloki” możesz podejrzeć jak w skórcie rozkładają się poszczególne regiony. Poeksperymentuj i umieść dostępne bloki w różnych regionach.

Aby umieścić blok w jakimś regionie, wystarczy zmienić kontrolkę ustawiając w jakim regionie ma się pojawić. Po zachowaniu zmian (guzik na dole) blok zostanie wyświetlony.

(screen blokow i kontrolek)

Tworzenie bloku.

Na stronie z blokami masz link „Dodaj blok” („*admin/structure/block/add*”)

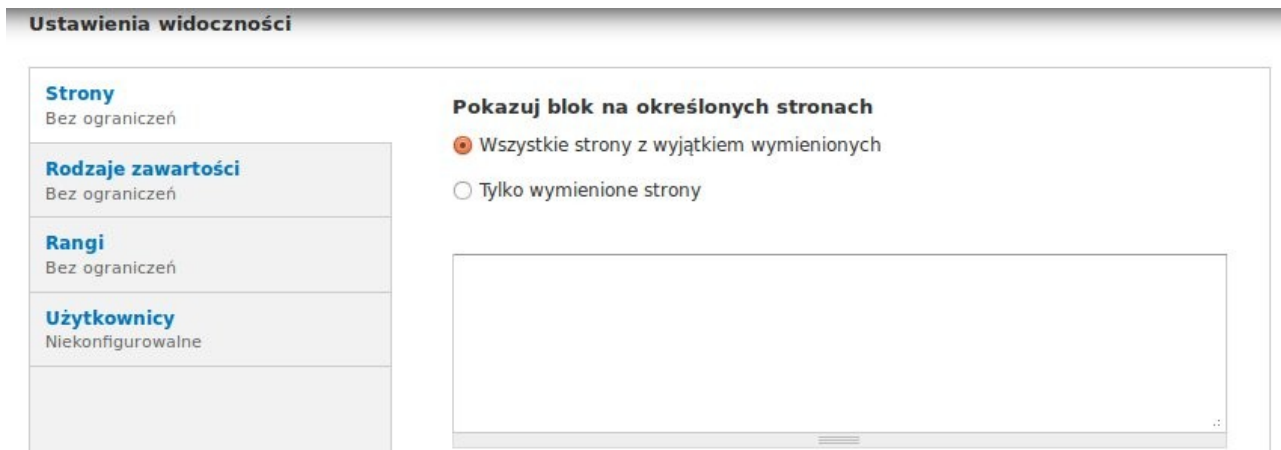
Wyświetli się formularz tworzenia bloku z polami:

Opis bloku (wymagane) – ta nazwa wyświetli się na liście dostępnych bloków.

Tytuł bloku

Treść – standardowo treścią może być zwykły tekst lub kod html (css). Jeżeli włączysz moduł „PHP filter”, który jest standardowo dostarczony z Drupalem, w bloku możesz użyć kodu php. Z php uważaj bo jak kod będzie wywałował stronę, będziesz musiał wyłączyć blok z poziomu bazy danych.

Ustawienia widoczności bloków.

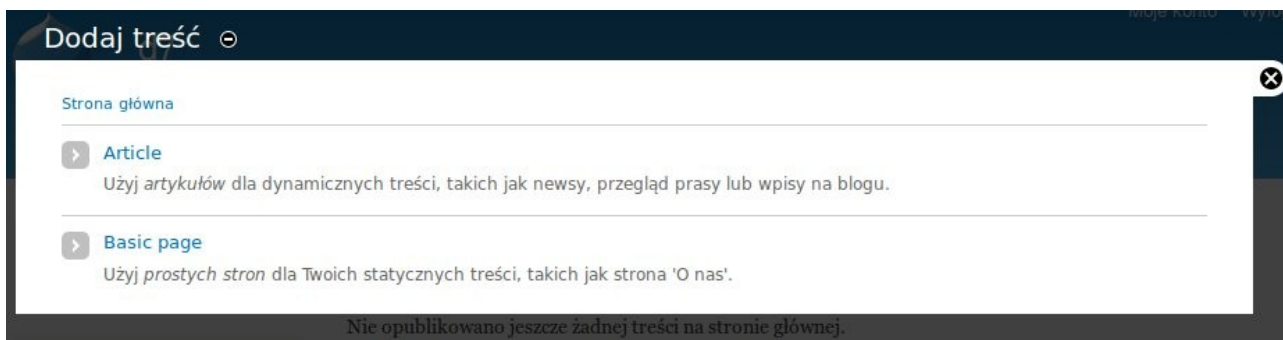
Tutaj masz możliwość ustawienia gdzie blok ma się pojawiać i kto może go widzieć. Wyświetlanie bloku może być zależne od podstrony na której jesteśmy (O tworzeniu podstron za chwilę).

Przykładowo aby blok wyświetlał się jedynie na stronie głównej w zakładce „Strony” zaznacz przy „Tylko wymienione strony” i w pole wpisz `<front>` - co oznacza stronę główną.

Inne kryteria co do widoczności bloków to widoczne zależnie od rangi – możesz np. blok wyświetlić tylko zalogowanym użytkownikom, typu zawartości (o tym za chwilę).

Dodawanie treści i tworzenie podstron.

W Drupalu istnieją tak zwane typy zawartości. Dzięki nim dodaje się treść na stronę. Standardowe dwa dostępne na, które możesz dodać poprzez link skrótów

lub na podstronie „`node/add`”

to:

Article – przydatne do newsów, wpisów bloga itp. Włączone komentarze do wpisu. Możliwość dodania tagów (kategorie – o których później) i podczepienia zdjęć. **Po dodaniu treść ukaze się na stronie głównej.**

Basic Page – przydatne do tworzenia statycznych stron np. „O mnie” - komentarze wyłączone. Po dodaniu treść tego typu NIE pokaże się na stornie głównej.

Poza uzupełnieniem pól danego formularza, możesz bezpośrednio dla wpisu ustawiać takie rzeczy jak:

- adres do treści (path), np. wpisz „o-mnie” (bez „”) aby uzyskać adres podstrony <http://twojastrona.pl/o-mnie> **Jeżeli nie wpiszesz adresu do treści będzie miała adres w stylu node/x gdzie x to kolejny numer treści dodanej na stronie.**
- odpowiedzi do tekstu – włącz lub wyłącz komentarze dla wpisu,
- opcje publikacji – ustaw wpis na stronę główną, nie publikuj od razu (wpis będzie widoczny jedynie dla admina), przyklej – powoduje, że wpis jest traktowany priorytetowo i wyświetlany zawsze u góry strony.
- Ustawisz wpis jako element menu (o menu będzie później)

Globalne ustawienia dla typów zawartości masz na stronie „*admin/structure/types*”.

Dostępne opcje:

- Edycja
  - zmiana etykiety pola tytuł,
  - opcje publikacji (generalnie dla wszystkich wpisów danego typu)
  - ustawienia odpowiedzi
- Zarządzanie polami
Lista wszystkich pól w danym rodzaju zawartości. Możliwość konfiguracji, tworzenia własnych pól (o tym w będzie kursie)
- Zarządzanie wyświetlaniem
Sposób wyświetlania pól.
- Pola odpowiedzi (jeżeli włączone komentarze)
- Wyświetlanie odpowiedzi (jeżeli włączone komentarze)

Możesz tworzyć własne typy zawartości i wstawiać pola wedle potrzeb.

Ten temat omówiony jest w kursie ....

Taxonomia – kategoryzowanie zawartości.

Moduł taxonomii jest rdzennym modulem w Drupalu. Jest on włączony z automatu.

Służy do organizacji zawartości poprzez nadanie jej kategorii, tagu.

Wszystkie terminy charakteryzujące zawartość przechowywane są w słownikach.

Kategoryzowanie zawartości pozwala na zestawienie wpisów, które mają te same cechy – przypisany im jest ten sam termin.

Przykładowy proces kategoryzacji.

Słownik – SAMOCHODY

- termin – MERCEDES
  - podtermin – model
  - podtermin – kolor
- termin – AUDI
  - podtermin – model
  - podtermin – kolor

Różne sposoby kategoryzowania zawartości.

Dowolne przypisywanie kategorii do wpisu.

Podczas dodawania wpisu można wpisać dowolną ilość terminów charakteryzujących dany wpis. Wpisuje się je po przecinku. Takie rozwiązanie jest przyjęte gdy dodajesz wpis typu article – „*node/add/article*” - w polu Tags możesz wpisać terminy. W tym przypadku terminy są dodawane do słownika „w locie” podczas zapisywania wpisu.

Lista wyboru kategorii

Podczas dodawania wpisu użytkownik jest ograniczony co do wyboru kategorii. Administrator narzuca możliwy wybór.

Menu, tworzenie własnego menu, dodawanie odnośników.

W Drupalu 7 „na starcie” dostępne są 4 rodzaje menu, sprawdź na - „*admin/structure/menu*”

Main Menu (Menu Główne) – tam umieszczasz swoje priorytetowe odnośniki.

Mangement (menu zarządzania) – linki do podstron administracyjnych, wszystkie odnośniki, o których było pisane w tym skrypcie właśnie tam się znajdują.

Navigation (menu nawigacyjne) – odnośniki tego menu powinieneś mieć w lewym pasku. Znajduje się tam odnośnik „*Dodaj treść*”

User Menu (menu użytkownika) – odnośniki związane z zalogowanym użytkownikiem – dostęp do profilu, wylogowywanie.

Każdy odnośnik ma swoją wagę (można go ustawić podczas edycji lub dodawania odnośnika) Czym cięższy link tym niżej w hierarchii.

(screen)

Każde z tych menu możesz edytować, dodawać lub wyłączać odnośniki.

Dodaj swoje własne menu - „*admin/structure/menu/add*”

Po wpisaniu jego nazwy możesz od razu dodać odnośniki – zewnętrzne np. <http://idrupal.pl> lub wewnętrzne np. *node/1* lub *o-mnie*

Jak umieścić menu na stronie?

Wiele skórek automatycznie wyświetla Main Menu (menu główne). Jeżeli nie zmieniłeś skórki, w pasku poziomym pod nagłówkiem masz link do „Home” - to jest właśnie odnośnik z Main Menu. Jeżeli dodasz element do tego menu zostanie on umieszczony automatycznie, obok.

Menu nawigacyjne (Navigation) masz w lewym pasku bocznym. **Umieszczone jako blok.**

Na stronie z blokami - „*admin/structure/block*” znajdziesz wszystkie dostępne menu (tak że te, które sam stworzyłeś)

Możesz je umieścić w dowolnym regionie.

(screen pokazujący menu w blokach)

Edycja podstawowych ustawień strony.

Wejdz na „*admin/config/system/site-information*”

- nazwa witryny
- hasło – inaczej motto
- adres email – mail do admina
- strona główna – czyli co ma być wyświetlone na stronie głównej.

Standardowo wpisane jest tam „node”. Znaczy to, że wyświetlą się na niej wpisy, które w ustawieniach mają zaznaczoną opcję publikacji - „Na stronie głównej” (np. wpisy typu Article)

Możesz to zmienić na swój wpis. Przykładowo dodaj stronę (Basic Page) - „*node/add/page*”
Ustal treść, tytuł i adres np. „głowna” (bez „”)

Zapisz. Teraz wróc do edycji podstawowych danych strony - „*admin/config/system/site-information*” i w polu „Domyślna strona główna” wpisz „głowna” (bez „”)

Jak zapiszesz dane na stronie głównej wyświetli się Twój wpis.

- Domyślna strona błędu 403 (odmowa dostępu) – podobnie tu możesz ustawić swoją stronę błędu. Ta strona wyświetli się jak ktoś wejdzie na stronę do której nie ma dostępu
- Domyślna strona błędu 404 (nie znaleziono strony) – jak wyżej. Ta strona wyświetli się gdy ktoś wejdzie na stronę która nie istnieje.

Raporty.

Tutaj sprawdzisz czy na Twojej stronie jest wszystko ok - „*admin/reports*”

- Raporty o stanie witryny
Sprawdź czy pliki konfiguracyjne są chronione, zobacz czy czegoś nie brakuje w konfiguracji serwera.
- Nowe wersje
Zobacz czy któryś komponent (system, moduł, skórka) nie wymaga aktualizacji.
- Ostatnie wpisy dziennika
Sprawdź jakie akcje są wykonywane na stronie (Dodawane wpisy, błędy, odpalenia cron itp.)

Przyjazne adresy i zadania CRON

Przyjazne adresy (stacyczne) to adresy w formie <http://twojastrona.pl/podstrona>

Dynamiczne (te nie przyjazne;) są w formie <http://twojastrona/?q=podstrona>

Na stronie „*admin/config/search/clean-urls*” możesz włączyć (wyłączyć) przyjazne adresy

Może się zdarzyć tak, że nie będziesz mógł ich włączyć. Jest to związane z ustawieniami serwera, na którym stoi Twoja strona.

Odpowiedzialny jest za to mod_rewrite (moduł serwera www – np. apache2)

Zorientuj się czy jest włączony na serwerze, jeżeli tak prawdopodobnie będzie potrzebna modyfikacja pliku .htaccess, który znajduje się w katalogu głównym drupalowej strony.

Modyfikacja może być różna zależnie od serwera.

Zadania CRON

W Drupalu 7 włączone są automatycznie co 3 godziny - „*admin/config/system/cron*”

Po co w ogóle włączać?

Raporty, informacje o aktualizacjach, indeksowanie wpisów do wewnętrznej wyszukiwarki, statystyki, wszystko to wykonuje się przy pomocy zadań cron.

Dzięki temu tekstowi i dołączonemu video masz podstawową wiedzę o systemie Drupal.

Jesteś gotowy do budowania konkretnych stron www w oparciu o kursy tworzenia różnych rodzajów stron – blogi, galerie itp. dostępnych na ...

Gdzie szukać pomocy?

<http://idrupal.pl>

<http://drupal.pl> – forum

<http://drupal.org> – oficjalna strona Drupala